

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 6.11.2008
COM(2008) 703 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**Az egységes piacon rejlő előnyök kamatoztatása az igazgatási együttműködés
továbbfejlesztése révén**

{SEC(2008)2743}

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

Az egységes piacon rejlő előnyök kamatoztatása az igazgatási együttműködés továbbfejlesztése révén

A belső piaci információs rendszer (IMI) kiépítésének előrehaladásáról szóló jelentés (EGT-vonatkozású szöveg)

1. BEVEZETÉS

Az európai polgárok és vállalkozások nap mint nap részesülnek az egységes piac által kínált számtalan előnyből. A vállalkozók más uniós tagországokban is értékesíthetik szolgáltatásaikat és termékeiket, ahol akár helyi telephelyet is létrehozhatnak. A polgárok igénybe vehetik a más tagállamokban kínált szolgáltatásokat, s így részesülhetnek a szolgáltatók által nyújtott kedvezményekben, ha pedig más tagországban kívánnak munkát vállalni gyógyszerészként, fogorvosként vagy például tanárként, megtehetik, mivel szakmai képesítésüket Unió-szerte elismerik.

Épp ebben foglalható össze az egységes piac lényege – olyan területről van szó, ahol nincsenek akadályok: az üzleti élet szabadon virágzik, az emberek megvalósíthatják elképzeléseiket, a munka és a dinamizmus pedig meghozza a maga gyümölcsét. Az egységes piac az európai gazdaság egyik sarokköve. A gazdasági növekedésre és a foglalkoztatásra éppúgy jótékonyan hat, mint az áru- és szolgáltatáskínálat vagy a versenyképesség alakulására. Mindazonáltal **az egységes piacon rejlő lehetőségeket csak akkor lehet teljes mértékben kiaknázni, ha a vonatkozó jogszabályok a rendeltetésüknek megfelelően működnek.**

Az áruk, a szolgáltatások, a személyek és a tőke szabad mozgásának alapjául szolgáló jogi keretrendszer a Szerződés szabályainak, a harmonizált európai szabályoknak, valamint a tagországok nemzeti szabályainak közvetlen alkalmazása révén jön létre. A gyakorlatban számos állami és egyéb hatóság feladata, hogy e szabályok rendelkezéseit végrehajtsa, és azoknak érvényt szerezzen a 27 európai uniós tagállamban és az Európai Gazdasági Térségbe tartozó három EFTA-országban.

A jogi keretrendszerrel és a többi tagország felügyeleti gyakorlatával szemben tanúsított bizalmatlanság azt eredményezte, hogy a tagállamok újabb és újabb szabályokat léptettek életbe, és párhuzamos ellenőrzési mechanizmusokat vezettek be a határokon átvélt tevékenységek vonatkozásában. A mai napig ez jelenti az egységes piac zavartalan működését hátráltató egyik legnagyobb akadályt.

A tagállamok hatóságainak szorosan együtt kell működniük, és bizalommal kell viseltetniük egymás igazgatási rendszere iránt. Ez nemcsak a szolgáltatók hatékony felügyeletét biztosítaná, de azt is elősegítené, hogy a polgároknak,

vállalkozásoknak és szolgáltatóknak ne kelljen többszöri ellenőrzésen átesniük. Eredményes együttműködés és kölcsönös bizalom azonban csak akkor bontakozhat ki, ha a felek szoros kapcsolatban állnak egymással, és könnyen hozzáférnek a szükséges információkhoz.

Nagy kihívást jelent annak a hálózatnak a megszervezése, melynek révén teljes mértékben kamatoztatni lehet majd a belső piaci jogszabályok által kínált előnyöket. Ennek az az oka, hogy nagyszámú és sokféle illetékes hatóság működik helyi, regionális és tagállami szinten. A feladatot nehezíti, hogy a bővítések eredményeként az uniós nyelvek száma megnövekedett, a helyzet összetettebbé vált. Ugyanezen okokból még inkább szükség van olyan információs rendszer kiépítésére, mely támogatja a tagországok közötti hálózatépítést.

A tagállamok kötelessége, hogy területükön a belső piaci jogszabályok hatékony alkalmazását biztosítsák. Szükségük van azonban olyan eszközökre, melyek birtokában együtt tudnak működni egymással és a Bizottsággal annak érdekében, hogy a polgárok és a vállalkozások maradéktalanul részesüljenek a jogi keretrendszer nyújtotta előnyökből. A belső piaci információs rendszer (Internal Market Information system, IMI) egyrészt ezt az igényt hivatott kielégíteni, másrészt pedig annak a szolgáltatási irányelvben rögzített jogi kötelezettségnek hivatott megfelelni, melynek értelmében elektronikus rendszert kell létrehozni a tagállamok közötti adatcsere céljából¹.

Az IMI lehetővé fogja tenni a tagországok számára, hogy teljesítsék adatcserével kapcsolatos jogi kötelezettségüket. Ezenfelül az igazgatási együttműködés új útjait nyitja meg a résztvevők előtt – erre elektronikus információs rendszer hiányában nem lenne mód. A belső piaci jogszabályok megfelelő végrehajtása érdekében a tagállamoknak kommunikálniuk kell egymással. Az IMI egyik feladatát az jelenti, hogy hatékonyan csökkentse az információcsere fajlagos költségét. A rendszer ezáltal elősegíti, hogy teret nyerjen a kölcsönös bizalom, mely elengedhetetlen az egységes piac zavartalan működéséhez és a benne rejlő lehetőségek kiaknázásához.

2. JOGI ÉS SZAKPOLITIKAI HÁTTÉR

2006 márciusában a tagállamok támogatásukról biztosították az IMI-rendszer kifejlesztésére irányuló javaslatot. A döntéshozók figyelembe vették, mennyire fontos az igazgatási együttműködés az egységes piac dinamikus működése szempontjából. Erre a lisszaboni stratégia is rámutat, amikor megállapítja: „Ezek az intézkedések a szolgáltatásokról és a tagállamok közötti fokozott államigazgatási együttműködésről szóló irányelv[...]vel együtt hozzá fognak járulni az EU vállalkozási és foglalkoztatási tetterejének megújulásához.”²

Az IMI a fentieken túl a közösségi jog tagállami szintű alkalmazásának hatékonyságát is növeli majd, s így hozzájárul a szabályozás javítására irányuló

¹ Lásd: Az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelve (2006. december 12.) a belső piaci szolgáltatásokról, HL L 376., 2006.12.27., 36. o., 34. cikk (1) bekezdése

² Lásd: A Bizottság közleménye az Európai Tanács tavaszi ülészakának: „Ideje magasabb sebességre kapcsolni – Az új növekedési és foglalkoztatási partnerség”, COM(2006) 30 végleges, 18. o.

európai uniós célkitűzés³ megvalósításához. A belső piaci információs rendszer ezenfelül az i2010 eGovernment cselekvési tervbe⁴ is illeszkedik, és összhangban áll azzal a célkitűzéssel, melyet a terv „az eredményesség és a hatékonyság elérése” szavakkal fogalmaz meg.

Az IMI a 27 tagállammal és 23 hivatalos nyelvvel rendelkező Európai Unió számára kifejlesztett többnyelvű eszköz. A többnyelvűség potenciális előnyökkel jár és értékteremtő erő, ugyanakkor azonban kihívásokkal is szolgál Európa számára⁵. A fordítószolgáltatások és gépi fordítóprogramok által támogatott új technológiák használatára épülő belső piaci információs rendszer jól példázza, milyen konkrét intézkedések révén tudja az Európai Unió a kihívások jelentette nehézségeket a lehető legnagyobb mértékben csökkenteni és az európai igazgatási struktúrák közötti kommunikációs szakadékot áthidalni.

Annak a törekvésnek a jegyében, melynek célja a 21. század igényeinek való megfelelés érdekében az egységes piac irányításának korszerűsítése, összhangban az egységes piac felülvizsgálatáról 2007 novemberében közzétett bizottsági közleményben megfogalmazottakkal, **az IMI elő fogja segíteni, hogy a határokon átvéelő együttműködés hatékonyabban, decentralizáltabban és egyre nagyobb mértékben hálózati alapokon valósuljon meg**⁶.

A belső piaci információs rendszer rendeltetése az, hogy a belső piaci joganyag egészével kapcsolatban támogassa az igazgatási együttműködést. Az első szakaszban az IMI a szakmai képesítések elismeréséről szóló, megújult irányelv (2005/36/EK)⁷ és a szolgáltatási irányelv (2006/123/EK)⁸ végrehajtását segíti.

A rendszer fejlesztését és az ehhez szükséges járulékos intézkedéseket, így például a képzési tréningek megszervezését és az elektronikus tananyag kidolgozását az IDABC-program finanszírozza, mely ez elektronikus kormányzati szolgáltatások térnyerését hivatott elősegíteni⁹. A program keretében az IMI részére juttatott források teljes összege 1,82 millió eurót tesz ki.

³ Lásd: A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „Az Európai Unión belüli jobb szabályozás stratégiai felülvizsgálata”, COM(2006) 689, 3. o.

⁴ Lásd: A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „i2010 eGovernment cselekvési terv – Az elektronikus kormányzat létrehozásának felgyorsítása a társadalom egészének javára”, COM(2006) 173, 6. o.

⁵ Lásd: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „Többnyelvűség: európai tőke és közös elkötelezettség”, COM(2008) 566

⁶ Lásd: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „Egységes piac a 21. századi Európa számára”, COM(2007) 724, 12–14. o.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2005/36/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a szakmai képesítések elismeréséről, HL L 255., 2005.9.30., 22. o. (különösen a 8., az 50. és az 56. cikk)

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelve (2006. december 12.) a belső piaci szolgáltatásokról, HL L 376., 2006.12.27., 36. o. (különösen a 28–36. cikk)

⁹ A HL L 181., 2004.5.18., 25. o. számában helyesbített, páneurópai e-kormányzati szolgáltatásoknak közigazgatási szervek, üzleti vállalkozások és polgárok részére történő interoperábilis nyújtásáról (IDABC) szóló, 2004. április 21-i 2004/387/EK európai parlamenti és tanácsi határozat, HL L 144., 2004.4.30.

3. A RENDSZER MŰKÖDÉSE

Az IMI elektronikus eszköz, mely rendszerszintű információcserét tesz lehetővé a tagállamok között. Segítségével a tagországok eredményesebben tudnak napi alapon együttműködni egymással a belső piaci jogszabályok végrehajtása során. Az IMI azáltal biztosít támogatást a tagállamok illetékes hatóságai számára, hogy a kommunikáció terén számos fontos gyakorlati akadály leküzdésében segíti őket, legyen szó az igazgatási kultúra és a munkamódszerek különbségéről, nyelvi nehézségekről vagy a más tagországokban működő partnerintézmények azonosítása kapcsán jelentkező problémákról. Célja, hogy a tagállamok között napi alapon megvalósuló együttműködés hatékonyságát növelje.

Az IMI biztonságos internetes alkalmazás, melyet az Európai Gazdasági Térséget alkotó 30 ország mindegyikének közigazgatási rendszere igénybe vehet. Az eszköz lehetővé teszi, hogy az igazgatási rendszerek EGT-szerte információt cserélhessenek egymással az Európai Unió hivatalos nyelveinek bármelyikén. Az IMI használatához nincs szükség más tagállambeli igazgatási struktúrák előzetes ismeretére.

A belső piaci információs rendszer egyszerű eszközt kínál a különböző tagországokban működő illetékes hatóságoknak ahhoz, hogy más tagállamokban megtalálják a céljaiknak megfelelő hatóságokat, és tájékoztatásra irányuló kérést küldjenek nekik az uniós jogszabályok meghatározott jogterületeire vonatkozó, szerkesztett kérdéscsoportok segítségével. Az Európai Bizottság fordítószolgálat a kérdéscsoportok mindegyikét lefordította az Európai Unió összes hivatalos nyelvére, megbízható és jogi szempontból is megfelelő nyelvi támogatást biztosítva a felhasználók számára.

4. ALAPELVEK

Az IMI az alábbi három alapkövetelménynek hivatott megfelelni:

- A rendszer az igazgatási együttműködéssel kapcsolatban nem ró a tagállamokra további kötelezettségeket azokon felül, melyeknek a tagországoknak a vonatkozó belső piaci jogszabályokból következően már most is meg kell felelniük;
- Kellően rugalmas ahhoz, hogy figyelembe vegye a különböző európai igazgatási struktúrák és kultúrák egyedi jellegzetességeit;
- Egyetlen rendszerről van szó, mely újrafelhasználható elemekből építkezik. Kialakítása azt a célt szolgálja, hogy az IMI több különböző belső piaci jogterület esetében támogatni tudja az adatcserét, s így szükségtelenné váljon, hogy idővel újabb és újabb információs rendszereket kelljen létrehozni.

5. ELŐNYÖK

Az IMI segít abban, hogy élhessünk az egységes piac által kínált előnyökkel. Ezt az igazgatási együttműködés továbbfejlesztése révén valósítja meg az alábbi módon:

- A tagállamok **kizárólag a hálózattal állnak kapcsolatban**, így nincs szükség arra, hogy 29 másik országgal kétoldalú kapcsolatokat tartsanak fenn;

- A kommunikáció világos, átlátható és közös megegyezésen alapuló munkamódszerre épül;
- A tagországok azonosítani tudják a más tagállamban működő megfelelő partnerintézményeket;
- A nyelvi akadályok leküzdéséhez a felhasználók segítséget kapnak a képernyőn megjelenített szerkesztett és előre lefordított információk, valamint a szabad szövegek automatikus fordítását biztosító eszköz által nyújtott nem hivatalos támogatás¹⁰ révén;
- Az igazgatási együttműködés ma már olyan területeken is megvalósítható, amelyek esetében erre korábban nem lett volna mód;
- A tagállamok közötti információcsere kevesebb erőforrást és időt vesz igénybe;
- Az átláthatóság és a kiszámíthatóság növekedésének köszönhetően javul a szolgáltatás színvonala.

Mivel a rendszer általános jellegű és újrafelhasználható elemekből építkezik, új irányelvek esetében minimális költségráfordítással speciális alkalmazásokkal egészíthető ki (feltéve hogy az új jogterület nem igényli új, összetett munkafolyamatok bevezetését). Ennélfogva nem tartalmaz felesleges átfedéseket, csökkenti a költségeket, és lehetővé teszi, hogy az információcsere céljából tényleges hálózat jöjjön létre.

6. ADATVÉDELEM

Mivel az IMI-rendszerben személyes adatok cseréje valósul meg, biztosítani kell az adatok magas szintű védelmét. A rendszerre maradéktalanul alkalmazni kell a vonatkozó adatvédelmi jogszabályokat¹¹. Az IMI által biztosított keretek világosan megszabják, hogy kikkel, milyen feltételek mellett milyen információkat lehet cserélni, így a rendszer elősegíti, hogy a személyes adatok cseréje során a tagállamok igazgatási rendszerei betartsák a vonatkozó adatvédelmi rendelkezéseket. Az Európai Bizottság egyik határozata ugyancsak meghatározza, hogy az IMI-szereplőknek milyen feladataik, jogaik és kötelezettségeik vannak az adatvédelem tekintetében¹². Az említett határozat jogi nyelvezetre fordítja le a rendszer működését.

¹⁰ Az IMI-alkalmazás közvetlen hozzáférést biztosít az Európai Bizottság gépi fordítóprogramjához (ECMT). A szolgáltatás bizonyos mértékű segítséget nyújt a felhasználóknak ahhoz, hogy a kérésekben megfogalmazott szabad szövegű megjegyzéseket megértsék. Az ECMT csak bizonyos nyelvek esetében biztosít gépi fordítást. Az így készült fordítások jogi célra nem használhatók fel. A felhasználóknak ezért azt tanácsoljuk, hogy szükség esetén és belátásuk szerint vegyenek igénybe hivatalos szakfordítói segítséget.

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK irányelve (1995. október 24.) a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, HL L 281., 1995.11.23., 31. o.; az Európai Parlament és a Tanács 45/2001/EK rendelete (2000. december 18.) a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról, HL L 8., 2001.1.12., 1. o.

¹² A Bizottság határozata (2007. december 12.) a belső piaci információs rendszernek (IMI) a személyes adatok védelme tekintetében történő végrehajtásáról, HL L 13., 2008.1.16., 18. o.

A 29. cikk által létrehozott adatvédelmi munkacsoport, melynek keretében a nemzeti adatvédelmi hatóságok képviselői együtt dolgoznak az európai adatvédelmi biztossal, véleményt adott ki arról, hogyan biztosítható a legjobban az IMI esetében a vonatkozó adatvédelmi jogszabályoknak való megfelelés¹³.

Az európai adatvédelmi biztos ezenfelül véleményt adott közre az Európai Bizottság belső piaci információs rendszerrel kapcsolatos határozatáról¹⁴. Tekintettel arra, hogy a jövőben az IMI alkalmazási köre bővülni, felhasználóinak száma pedig növekedni fog, az európai adatvédelmi biztos álláspontja értelmében a hatályos és alkalmazandó adatvédelmi jogszabályokon túlmenően speciális adatvédelmi biztosítékokról is gondoskodni kell jogilag kötelező erejű közösségi jogszabályok megalkotása révén. Az európai adatvédelmi biztos egyetért azonban azzal, hogy feltehetően bizonyos mértékű tapasztalatot kell szerezni az IMI gyakorlati használata tekintetében, mielőtt egyedi, kiegészítő szabályok kialakítására kerülne sor. A Bizottság ezért úgy döntött, hogy az adatvédelmi kérdések rendezése tekintetében a fokozatosság elvét követi.

Az első lépést az IMI-vel és az adatvédelemmel kapcsolatos bizottsági iránymutatások elkészítése jelenti majd, melyek a rendszert használni kívánó illetékes hatóságok tájékoztatását hivatottak szolgálni. Az iránymutatásokat a Bizottság ajánlás formájában tervezi közzétenni. A dokumentum, melynek elfogadására várhatóan 2009 elején kerül majd sor, a belső piaci információs rendszerről szóló bizottsági határozatot fogja kiegészíteni: azt ismerteti majd, hogyan tudják az illetékes hatóságok a lehető legjobban alkalmazni a hatályos adatvédelmi szabályokat az IMI használata során. A Bizottság az európai adatvédelmi biztossal együttműködve ki fogja értékelni az iránymutatások gyakorlati hasznát annak érdekében, hogy felmérje, szükség van-e kiegészítő szabályozásra jogilag kötelező erejű közösségi jogszabályok formájában.

7. A JELENLEGI HELYZET

2006 márciusa óta a tagállamok az Európai Bizottsággal közösen komoly munkát folytatnak a belső piaci tanácsadó bizottság keretében annak érdekében, hogy az IMI-rendszerrel kapcsolatos részletes előírások kérdésében megállapodásra jussanak. A folyamat jól példázza, milyen új munkakapcsolatokra és megközelítésmódokra van szükség ahhoz, hogy a decentralizálódó és hálózati alapúvá váló egységes piacon eredményeket lehessen elérni. Az IMI-hez hasonló rendszerek előnyeit csak az ilyen, partnerségen alapuló szemléletmód révén lehet kamatoztatni¹⁵.

Az IMI 2007 novemberében kezdte meg működését azzal a céllal, hogy segítse a szakmai képezéseket elismeréséről szóló megújult irányelv igazgatási együttműködési rendelkezéseinek végrehajtását. A tagállamok számára a legfőbb feladatot kezdetben a megfelelő illetékes hatóságok azonosítása és IMI-rendszerben

¹³ A 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport 7/2007. sz. véleménye (2007. szeptember 21.) a belső piaci információs rendszerhez (IMI) kapcsolódó adatvédelmi kérdésekről (WP 140, 01911/07)

¹⁴ Az európai adatvédelmi biztos véleménye (2008. február 22.) a belső piaci információs rendszernek (IMI) a személyes adatok védelme tekintetében történő végrehajtásáról szóló 2007. december 12-i 2008/49/EK bizottsági határozatról

¹⁵ Lásd: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „Egységes piac a 21. századi Európa számára”, COM(2007) 724, 12–14. o.

történő regisztrálása jelentette. A szakemberek megítélése szerint a tagországok 2008 februárjára kellő számú illetékes hatóságot regisztráltak a rendszerben ahhoz, hogy kísérleti jelleggel megkezdődhessen a felek közötti információcsere. A kísérleti szakaszban csupán négy szakterülettel (az orvosi, a gyógyszerészeti, a gyógytornász és a könyvelői szakmával) kapcsolatban nyílt lehetőség adatcserére. A projektben mind a 30 EGT-tagország részt vett.

A szakmai képesítések vonatkozásában beindított kísérleti projekt arra keresett választ, képes-e a belső piaci információs rendszer ellátni a feladatát. Ezen túlmenően azt is lehetővé tette, hogy a tagállamok gyakorlati úton felmérjék, milyen szervezeti struktúrák tudják a jövőben megfelelő módon biztosítani az IMI alkalmazási körének bővítését. 2008 júniusában statisztikai adatok és az IMI felhasználóitól beérkezett visszajelzések alapján a Bizottság megkezdte a kísérleti projekt kiértékelését.

A felhasználók megerősítették, hogy a rendszert könnyű használni, és úgy ítélték, az IMI megfelel a célnak: támogatja a határokon átvívelő igazgatási együttműködést. A kísérleti projekt során az IMI-t egyre többet vették igénybe a felhasználók, ami azt jelzi, hogy az illetékes hatóságok tudatában vannak a rendszer által kínált előnyöknek¹⁶. Különösen kedvező visszajelzések érkeztek be az IMI által biztosított nyelvi támogatással és az illetékes hatóságok azonosítását szolgáló keresőfunkcióval kapcsolatban. Mindazonáltal további fejlesztésekre van szükség annak érdekében, hogy a rendszer mindegyik tagállam követelményeinek megfelelően.

8. TOVÁBBI TEENDŐK

A Bizottság megítélése szerint a szakmai képesítések elismeréséről szóló irányelvvel kapcsolatban indított kísérleti projekt eredménye azt jelzi, hogy **az IMI biztosítani tudja az igazgatási együttműködés továbbfejlesztéséhez szükséges támogatást, és az említett irányelv rendelkezéseinek végrehajtása szempontjából működőképes rendszernek tekintendő**. Annak érdekében, hogy hatékonyan meg lehessen valósítani az átmenetet a kísérleti és a teljesen működőképes rendszer között, a kísérleti rendszert első lépésként ki kell terjeszteni arra az öt fennmaradó foglalkozásra (azaz az ápolónői, a fogorvosi, az állatorvosi, a szülésznői és az építési szakmára), amelyre vonatkozik az automatikus elismerés elve. Ezen túlmenően az IMI két újabb foglalkozással bővül a jövőben, melyek az általános elismerési rendszerbe tartozó szakmák közül kerülnek majd ki. Amikor az IMI már megfelelően működik mindezeknek a foglalkozásoknak az esetében, célszerű az információcserét az igények függvényében fokozatosan további szakmákra is kiterjeszteni.

A szolgáltatási irányelv „Igazgatási együttműködés” című fejezete részletes rendelkezéseket fogalmaz meg a tagállamok közötti kölcsönös segítségnyújtás, illetve e segítségnyújtás megszervezésének módja tekintetében¹⁷. A szolgáltatási

¹⁶ A visszajelzések alapjául a tagállamokból beérkező információk szolgáltak. A „szakmai képesítések” jogterülettel kapcsolatban indított kísérleti projektet a Bizottság szolgálatainak jelen közleményt kísérő munkadokumentuma ismerteti részletesen.

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelve (2006. december 12.) a belső piaci szolgáltatásokról, HL L 376., 2006.12.27., 36. o. (különösen a 28–36. cikk)

irányelv 28. cikkének (6) bekezdése előírja a tagállamok számára, hogy a lehető legrövidebb határidőn belül, elektronikus úton továbbítsák a más tagállamok vagy a Bizottság által kért információkat. Ezen túlmenően a szolgáltatási irányelv 34. cikkének (1) bekezdése értelmében a Bizottságnak a tagállamokkal együttműködve a tagállamok közötti adatcsere céljából elektronikus rendszert kell létrehoznia, figyelembe véve a meglévő információs rendszereket.

Az IMI-rendszert a Bizottság a tagállamokkal közösen az előírt információcsere támogatása céljából fejlesztette ki. A szolgáltatási irányelv kapcsán nagyon sok helyi, regionális és országos szinten működő illetékes hatóságnak kell majd információt cserélnie egymással. Ebből kifolyólag a Bizottság és a tagállamok kísérleti IMI-projektet készítenek elő a szolgáltatási irányelvvel kapcsolatos adatcsere támogatása céljából. **A szolgáltatási irányelvvel kapcsolatos kísérleti projekt 2009 januárjában indul majd. A kísérleti szakasz 2009. december 28-án zárul – ekkorra a rendszernek teljes mértékben működőképesnek kell lennie a szolgáltatási irányelv rendelkezéseinek végrehajtása szempontjából.**

A Bizottság egyik ajánlása¹⁸ alapján, melyet következtetéseiben¹⁹ a Tanács támogatásáról biztosított, jelenleg megfontolás tárgyát képezi annak vizsgálata, hogyan lehetne információcserét biztosító rendszer alkalmazása révén a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló 96/71/EK²⁰ irányelv gyakorlati végrehajtásának javításához szükséges, magas szintű igazgatási együttműködést támogatni.

9. KIHÍVÁSOK

9.1.1. Az IMI sikeres kiépítésének előfeltételei

Noha a Bizottság támogatást biztosít majd számukra, elsődlegesen a tagállamok feladata, hogy az IMI-t használatba állítsák, és zavartalan működéséről gondoskodjanak. Mindegyik tagországnak magának kell eldöntenie, hogyan tudja a rendszert a helyi viszonyok között a legmegfelelőbb módon kiépíteni és működtetni. Az ehhez szükséges lépések elvégzése során a várható előnyöket kell szem előtt tartani²¹. A szakmai képzésekkel kapcsolatban indított kísérleti projekt eredménye azt mutatja, hogy a sikerhez fontos előfeltételek teljesülésére van szükség:

- annak érdekében, hogy a rendszert optimálisan össze tudják hangolni igazgatási struktúráikkal, a tagállamoknak tisztában kell lenniük azzal, milyen területeken biztosít rugalmasságot az IMI;
- kellő számú illetékes hatóságot kell IMI-felhasználóként regisztrálni;

¹⁸ Lásd: A Bizottság ajánlása (2008. április 3.) a szolgáltatások nyújtásának keretében a munkavállalók kiküldetése terén a megerősített igazgatási együttműködésről (HL C 89.)

¹⁹ A Tanács felkéri a Bizottságot, hogy „a lehető leghamarabb hozzon létre egy operatív munkacsoportot, amelynek feladata elsősorban az előzetes vizsgálatok elvégzése az egyedi információcsere-rendszer különböző megvalósítási lehetőségeinek kidolgozása érdekében, másodsorban pedig az, hogy tanácsot adjon az információcsere-rendszer legmegfelelőbb és a leginkább költséghatékony technikai támogatása tekintetében, beleértve a belső piaci információs rendszer speciális alkalmazásának felhasználását is” – a Tanács 2008. június 9-i következtetései (9935/08, SOC 316), 3. o.

²⁰ Lásd: HL L 18., 1997.1.21., 1–6. o.

²¹ Lásd e közlemény 5. szakaszát.

- megfelelő intézkedéseket kell tenni a rendszer megismertetése és az illetékes hatóságok munkatársainak képzése céljából.

Ezeknek az előfeltételeknek okvetlenül teljesülniük kell ahhoz, hogy sikeres legyen az átállás a szakmai képesítések elismeréséről szóló irányelv és a szolgáltatási irányelv támogatását egyaránt biztosító, teljesen működőképes rendszerre.

Nyilvánvaló, hogy az IMI és egy, az egész Európai Unióra kiterjedő, működőképes együttműködési hálózat kiépítése során a legnagyobb kihívást nem a technikai megvalósítás, hanem a szervezőmunka jelenti. Ahhoz, hogy az IMI meg tudjon felelni az elvárásoknak, és biztosítsa a továbbfejlesztett igazgatási együttműködésben rejlő előnyöket, **a számítógépes rendszer felállítása önmagában nem elégséges. Az IMI sikeres kiépítéséhez további, kiegészítő intézkedésekre is szükség van.** Elsősorban azt kell elérni, hogy az illetékes hatóságok értsék, milyen előnyökkel jár az IMI használata, és tudják, hogyan kell a rendszert a vonatkozó közösségi jogi aktusoknak és az adatvédelmi jogszabályoknak megfelelően használni. A szakmai képesítések elismeréséről szóló irányelvvel kapcsolatban indított kísérleti projekt során szerzett tapasztalataik alapján **a tagállamok az előfeltételek közül a képzést és a rendszer megismertetését célzó tájékoztatási tevékenységet tartják a legfontosabbnak az IMI sikere szempontjából.**

9.1.2. *A szolgáltatási irányelvben meghatározott kölcsönös segítségnyújtás és igazgatási együttműködés*

Technikai vonatkozások

Az IMI-alkalmazást tovább kell fejleszteni ahhoz, hogy a rendszer támogatni tudja a szolgáltatási irányelv kölcsönös segítségnyújtásra vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtását. A szolgáltatási irányelv nemcsak a szakmai képesítések elismeréséről szóló irányelv kapcsán kifejlesztett munkafolyamatokat újrafelhasználó, általános, napi alapon megvalósuló információcsere szükségességéről rendelkezik, hanem új, egyedi munkafolyamatokról is, így pl. az eseti eltérések igénybevételét szolgáló mechanizmusról²² és a riasztási mechanizmusról²³. A szolgáltatási irányelv esetében szükséges egyedi kiigazítások kidolgozása megkezdődött, a munka a tagállamokkal szoros együttműködésben folyik.

A szolgáltatási irányelv rendelkezéseinek végrehajtása céljából várhatóan jóval több hatóság fogja az IMI-t használni, mint a szakmai képesítések kapcsán, ezért annak érdekében is megkezdődött a munka, hogy a hatóságoknak a jövőben módjukban álljon saját magukat regisztrálni a rendszerben. A Bizottság ezen túlmenően felületet kíván létrehozni azoknak a tagállamoknak a számára, melyek már kiépítették az illetékes hatóságok nemzeti adatbázisát, és az adatokat továbbítani kívánják az IMI-rendszerbe.

Szervezeti vonatkozások

²² Lásd: Az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelve (2006. december 12.) a belső piaci szolgáltatásokról, HL L 376., 2006.12.27., 36. o., 18. és 35. cikk

²³ Lásd: Az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelve (2006. december 12.) a belső piaci szolgáltatásokról, HL L 376., 2006.12.27., 36. o., 29. és 32. cikk

A képzési és a rendszer megismertetését célzó tájékoztatói tevékenység létfontosságú a szolgáltatási irányelv igazgatási együttműködési rendelkezéseinek helyes végrehajtásához. A szolgáltatási irányelv rendelkezései alapján megvalósuló kölcsönös segítségnyújtásban rendkívül sok illetékes hatóság vesz majd részt. Ezek a hatóságok országos, regionális és egyes esetekben helyi szinten működnek. Ebből következően valószínűsíthető, hogy az IMI-végfelhasználók körét nagyon sok és sokféle hatóság alkotja majd. Fontos, hogy mind megértsék, hogyan tudja munkájukat az IMI a napi szinten megvalósuló igazgatási együttműködés során megkönnyíteni.

A legfontosabb kihívást az jelenti, hogyan lehet 2010-re az illetékes hatóságokat nagy számban felkészíteni arra, hogy a szolgáltatási irányelv kölcsönös segítségnyújtásra vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtása céljából az IMI-rendszert használni tudják. Ezért indul 2009-ben a szolgáltatási irányelvvel kapcsolatos kísérleti IMI-projekt, mely az egész év folyamán működni fog. A kísérleti projekt azt hivatott biztosítani, hogy 2009. december 28-ára (a szolgálati irányelv végrehajtására kitűzött határidőre) kellő számú illetékes hatóság regisztráltassa magát a rendszerben, a megfelelő szervezeti struktúrák a helyükön legyenek, és a tagállamok mindegyike képes legyen az IMI-rendszert az említett irányelvben megfogalmazott kölcsönös segítségnyújtási kötelezettségek teljesítése céljából használni.

A Bizottság véleménye szerint a kívánt eredmény elérése érdekében növelni kell a képzéssel és a rendszer megismertetését célzó tájékoztató tevékenységgel kapcsolatos befektetéseket. A szolgáltatási irányelvvel kapcsolatos kísérleti IMI-projekt kiváló lehetőséget nyújt arra, hogy a képzés, illetve a rendszer megismertetését célzó tájékoztatói tevékenység vonatkozásában több lehetséges megközelítésmódot megvizsgáljunk, és feltérképezzük, milyen eszközök révén lehet az illetékes hatóságokat az IMI használata során a leghatékonyabban segíteni. 2009-ben a Bizottság előzetes értékelést végez majd: áttekinti a különböző alternatívákat, és felméri, hogy a szolgáltatási irányelv²⁴ igazgatási együttműködési rendelkezéseinek végrehajtásához szükség van-e többéves képzési és csereprogram elindítására.

10. KÖVETKEZTETÉS

A határokon átívelő együttműködés továbbfejlesztése egyre fontosabbá válik az egységes piac működése szempontjából. Ezt tükrözi az a tény, hogy a belső piaci jogszabályok konkrét és esetenként részletes rendelkezéseket fogalmaznak meg a határokon átívelő együttműködésre vonatkozóan. Ezeket a rendelkezéseket nagyon sok helyi, regionális és országos hatóságnak kell végrehajtania az egyes tagországokban. A 27 tagállamból álló és 23 hivatalos nyelvvel rendelkező Európai Unióban a határokon átívelő együttműködés csak akkor lehet kellően eredményes, ha szervezett keretek között, hálózati alapokon és hálózati támogatással valósul meg.

A kísérleti IMI-projekt során bebizonyosodott: a **Bizottságra rendkívül fontos katalizátori szerep hárul a tagállamok közötti decentralizált, hálózati alapú**

²⁴

A szolgáltatási irányelv (2006/123/EK) 34. cikkének (3) bekezdése világosan kimondja, hogy „[a] Bizottság mérlegeli az érintett tisztviselők cseréjére és a képzések megszervezésére irányuló többéves program létrehozásának szükségességét”.

együttműködés megszervezésében. Az IMI által biztosított egyedülálló előnyök egyikét az jelenti, hogy a rendszer minden igazgatási szinten lehetővé teszi és támogatja a hatóságok közötti együttműködést. Kellően rugalmas ahhoz, hogy alkalmazkodjon az európai igazgatási modellek sokszínűségéhez.

A felhasználók körét alkotó illetékes hatóságok visszajelzései arról tanúskodnak, hogy a rendszer könnyen kezelhető, a különböző tagállamokban működő hatóságok közötti kommunikáció pedig az IMI révén gyorsabban és hatékonyabban megy végbe. Ennek köszönhetően az illetékes hatóságok kevesebb idő alatt tudnak megalapozott döntéseket hozni, aminek következtében javul a polgárok és a vállalkozások részére nyújtott szolgáltatások színvonala, és csökkennek a késedelmekből eredő költségek. A Bizottság megítélése szerint a szakmai képezések elismeréséről szóló irányelvvel kapcsolatban indított kísérleti projekt tapasztalatai azt mutatják, hogy az IMI el tudja látni feladatát, ezért úgy véli, hogy a rendszert működőképesnek kell tekinteni az említett irányelv rendelkezéseinek végrehajtása tekintetében. **Az Európai Bizottság felkéri a tagállamokat, tegyék meg a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy az IMI alkalmazási köre fokozatosan további szakmákkal bővüljön.**

Ezzel párhuzamosan az IMI révén létrejön az az elektronikus rendszer, mely biztosítani tudja a szükséges támogatást a szolgáltatási irányelvben rögzített, rendkívül speciális igazgatási együttműködési kötelezettségek teljesítéséhez. A szolgáltatási irányelv végrehajtását támogató rendszert 2009. december 28-ig, az irányelv nemzeti jogba történő átültetésének határidejéig teljes körűen tesztelni kell. Azt is biztosítani kell, hogy az IMI erre az időpontra teljesen működőképes legyen a szolgáltatási irányelv vonatkozásában. Ezért **a Bizottság felkéri a tagállamokat, tegyék meg a szükséges előkészületeket annak érdekében, hogy 2009 elejétől teljes intenzitással és tevékenyen részt vegyenek a szolgáltatási irányelvvel kapcsolatban indított kísérleti IMI-projektben** abból a célból, hogy kölcsönös segítségnyújtási kötelezettségeiknek az irányelv nemzeti jogba történő átültetésének határidejére eleget tudjanak tenni.

A jelen közlemény számos olyan előfeltétel fontosságára felhívja a figyelmet, melynek teljesülnie kell ahhoz, hogy az IMI meg tudjon felelni a vele kapcsolatos pozitív elvárásoknak. A kísérleti IMI-projekt nyilvánvalóvá tette, hogy mind európai uniós, mind tagállami szinten megfelelő igazgatási kapacitást kell biztosítani. Ez az informatikai infrastruktúra és számítástechnikai ismeretek megléte mellett többek között jobb belső kommunikációt és hálózatépítést, illetve megfelelő képzést és tájékoztatást jelent.

Ami a képzést és a rendszer megismertetését célzó tájékoztatást illeti, sürgős szükség van arra, hogy ezek a tevékenységek felerősödjenek. A potenciális felhasználók körébe tartozó illetékes hatóságoknak tisztában kell lenniük kölcsönös segítségnyújtási kötelezettségeikkel, valamint az IMI által biztosított támogatás mibenlétével és a rendszer gyakorlati működésével. A Bizottság képzési munkaértekezletek megszervezése és elektronikus oktatóanyagok biztosítása révén a jövőben is támogatást nyújt majd a tagállamoknak a képzés, illetve a rendszer megismertetését célzó tájékoztatás területén.

Az IMI fokozatos kiterjesztése más szakmákra és a „szolgáltatási irányelv” jogterületre azt fogja eredményezni, hogy a rendszer használata komoly lendületet

vesz. Az IMI bővülésével a fentiekben felvázolt, a siker szempontjából kulcsfontosságú tényezők jelentősége még inkább megnövekszik majd. **A Bizottság ezért felkéri a tagállamokat, tegyék meg a szükséges lépéseket – különösen a képzés, illetve a rendszer megismertetését célzó tájékoztatás terén – annak érdekében, hogy biztosítsák a belső piaci információs rendszer sikeres kiépítését.**